

The background of the entire page is a traditional marbled paper pattern. It features a complex, organic design with swirling, cell-like shapes. The primary colors are a deep, rich red, a dark, almost black blue, and a creamy off-white. The pattern is dense and intricate, with the colors blending and swirling together to create a sense of movement and depth. The marbling is centered around a white rectangular label.

DUKE
UNIVERSITY
LIBRARY

Treasure Room

L+ 429

3000

Ex. Noion.

Problem

186

1035

1035

4/10

EMBLEMATA

MORALIA, ET OECO-

NOMICA, DE RERVM VSV ET ABV-

SV, OLIM INVENTA ET BELGICIS RITH-

mis explicata à Theodoro Cornhertio rerum politica-

rum suo tempore, inter Belgas peritissimo; nunc
verò varijs carminum generibus recens

illustrata à

Richardo Lubbaeo Broecmerio Friso.

Menander:

ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΟΣΤΙΣ ΟΥΣΙΑΝ ΚΑΙ ΝΟΥΝ ΕΧΕΙ
ΧΡΗΤΑΙ ΓΑΡ ΟΥΤΟΣ ΕΙΣ Α ΔΕΙ ΤΑΤΗ, ΚΑΛΩΣ.

J. Baleschius. Ad. g.

ARNHEMI.

Apud Ioannem Iansonium Bibliopolam ibidem,
sumptibus Theodori Petri Bibliopola
Amstelrodamiensis, 1609.

OPULENTIA NON EXHILARAT.

nec paupertas contristat.

Melior est buccella panis cum gaudio, quàm
domus plena victimis cum iurgio.

Proverb. 17. 1.

*Mens hominis varîe rerum simulachra figurat
Hinc non luxuria ducit Adamus Eden:
Et pius erumnas tolerat nec sentit amaras,
Sed cotem fidei deputat esse sua.*

Tr. R.
C. 778 E

DE RERVM.
VSV ET ABVSV.

175223

3/2/31
- Ice 7
7.
John Grant
1774. 73
English

Benevolo lectori,
S. P. O.

DVo te, lector benevole, rogatum volo; Primum, ut
ignoscas mihi, quod nobilissimam hanc materiam
meis carminibus ex iudicio nec atate nec vario-
rum auctorum lectione satis confirmato profectis illustra-
re ausus fuerim, parum memor precepti Horatiani: *Sit
enite materiam vestris, qui scribitis, equam
viribus; & versate diu quid ferre recusent.
Quid valeant humeri*

Alterum est, ut (quoniam exiguo temporis spatio om-
nia exarare coactus fui) candidè interpreteris, si quã
in re materie dignitatem non assecutus sum, aut minus
convenientia otiosaue epitheta adhibui. Alias forsàn, si
Deus vita usuram mihi conceperit, his meliora & accura-
tius sub limam revocata dabimus: Vale meisq; juvenilibus
conatibus fave.

EXultare hominum lætis præcordia fibris:
Rectus facit rerum usus * & multâ beat.

* τὸν θεὸν ποῶ
λυκτέανον
καὶ πλέσιόν
ἐσι δίκαιον
χλήξεν, ὅς
χρηθαι
τοῖς ἀγα-
θοῖς δύναται.

Utilitate; trahit contrâ exitialis abusus
Secum dolores atq; morbos plurimos.

Vitigeni laticis dulci de fonte venenum
Sugit Capistro mancipata Bacchio &

Turba ignara meri generosi virium & usus:
Bilance verò pectoris cati omnia.

Qui trutinat, sic lethifero per sæpe veneno,
Ut sanitati consulat suæ, utitur;

Illæso sanus pede cum per, devia tendit:
Dumeta, plumis mollibus fotum pedem.

Quem sentes pupugère, dolor grauis angit & urit:
Pugnæ imperitus ensis apprenso suam.

Dilacerat mucrone manum; sapientior enses
Capulo tenet lætusq; fert victoriam.

Non mala pauperies per se est, opulentia & ipsa
Damnosa non est, si quis utitur bene:

Omnia sed stolidos, in quos dominatur abusus:
Rerum bonarum, maximis mulctant malis.

QVID SIT EGESTAS ET OPULENTIA.

Initium vite hominis aqua & panis & vestimentum,
& domus tegens turpitudinem.

Ecc. 29. 28.

*Pauperie cruciatur Achab in diuitem regno,
Nabothi vites cum cupit esse suas.
At Paulus diues sub paupertate videtur:
Omnia diues enim qui facit apta sibi.*

Sunt queis res accisa domi est, & curta supellex;
Sunt quibus haud defunt fulvi pretiosa metalli
Pondera, regales & vasa imitantia luxus;
Sunt quibus & modica est opulètia munere summi
Rectoris concessa poli: quos vulgus iniqui
Iudicij implicitum morbo satis esse beatos
Non putat, assiduo quòd membra labore fatigent.
Vitam inopes miseram, locupletes quiq; beatam
Degere creduntur: lucri hinc male suada Cupido
Pectora multorum stimulis flagrantibus urit
Posthabitâ ut virtute opibus valido impete mentis
Incumbant corradendis. O pectora rerum
Humanarum ignara! licet sub paupere tecto
Reges & regum vitâ præcurrere amicos.
Vir bonus & sapiens, stolido qui rebus adhæret
Non animo externis, sed diæ indagine mentis
Omnia rimatur, facilè hinc intelligit, ulli
Pauperiem per se nunquam peperisse dolores,
Lætitiâ nec opes multo sudore paratas.

ABVSVS TRISTITIAM, VSVS VOLVPTATEM PARIT.

Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit: si autem oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit.

Matth. 6. 22.

*Diuitiis locuples Dominum collaudat Iobus,
Oppressus pleno laudat & ore Deum.
Vtilis in cunctis pietas est: omnia puris
Pura, sed impuris sunt male pura nimis.*

DEtra benigna Dei cui, quantum corpora lēdo

Et contegendo sufficit,

Erogat; huic nil deesse puto, nec nomine egeni

Vocandus ullo est tempore.

Ære, famis rabiem quæ sedent fercla parantur

Paruo; & licet circumdata

Purpureo non sit limbo aut fucata colore

Tyrio toga atq; fibulâ

Auratâ subnexa, tegit nostros tamen artus

Arcetq; cœli injuriam.

Hæc cui non desunt gelidæ cum copia * aquai

Annona cara cum premit

Oppida, inops non est: Hoc si munita fuisset

Vallo Sagunthus, forsitan

Staret adhuc armis non expugnabilis ullis.

S A T diues ille est, diuitem

Esse putat qui se, quamvis non diues: avarus

Sed pauper est, promat licet

Delocuplete arca Peruanî mille talenta

Auri, atq; fulvas Iaspides.

* και μαζω
και υδωρ
την ακροτά-
την αποδι-
δωσιν ηδονην,
επειδ αν εν-
δων τις αυ-
τα προσε-
γυγκηται.
D. Laert. in
vita Epicuri.

B

PAUPER TAS IMMERTA.

Dominus pauperem facit & ditat.

1. Regum 2. 7.

Vt Deus auctor opum quas olim Iobus habebat,

Sic paupertatis tum Deus auctor erat.

Qui bonum utrumque putat, Dominus quia donat utrumque,
Ille animo forti semper utrumque feret.

Vos, quibus effudit de pleno Copia cornu

Bona, queis & scrinia fului

Pondere turgescunt auri, percoxit eis

Ophijre quod flava caminis;

Parcite * spernere eos elato pectore, durâ

Qui paupertate grauantur.

Inveniuntur enim multi, quos matris ab aluo

Inopis status excipit æv;

Aut quorum Oceani furor & vada naufraga gazas

Violenti vorticis æstu

Absorpsère; aut quos regnis excussit avitis

Sævo Bellona flagello.

Est idem Dominus, qui vos ditavit & illos

Voluit pro jure paterno

Durâ forte premi: huic res est gratissima, verâ

Vitam ratione gubernans

Æquo * animo novit si quisquam viuere parvo,

Et si locuplete bonorum

Ditatus riuo contra pia numina cœli

Durâ haud cervice ferôcit.

* ὅτ' ἐντυ-
χεῖς μάλι-
σα, μὴ μέγα
φρόνει:
Menander.

* Pol si animus
æquus tibi
est, si tibi habes
qui benè vi-
tam colas;
Plaut.

PAUPERITAS COMMERITATA

Vacantes potibus consumentur,

Proverb. 23. 21.

Anima dissoluta esuriet,

Proverb. 19. 15.

Prodigus à luxu vitam traducit egenam.

Crescit secordi farris auena loco.

Ostia virginibus praecludit inertia somni:

Hac tria pauperies semina digna cadit.

TEmpore quod nostro laceras per tura per urbes
Passim mendicare catarvus

Agmine conspiciamus denso, haud impingere cœlo
Crimina nobis tanta licebit.

Sunt etenim patrio quos acquisita labore

Cum Veneris consumere * pullis

Nocte dieq; juuat bona : sunt qui tempora pigro

Traducunt pretiosa sopore,

Cum labor agricolas exercet plurimus arva

Torrentis sub sidere Seiri.

Sunt & quorum animos incuria fida Vacunæ

Tam Firmo sibi fœdere junxit

Serva, uti flava sinant sata porcos vellere rostris

Obscœnis vicina per arua.

Afficit hos ergo meritis cum lurida egestas

Supplicijs post læta juventæ

Tempora, ne mirère : cū nil additur unquam,

Et quem dextera prodiga semper

Vngue rapace terit, lento consumitur usu,

Ingens sit licet, æris acervus.

* Παιδις
vosis mere-
trix Antioche-
mis appella-
tur Antho-
log. lib. 1.
cap. 29.

MENDICI AVARI.

Propter frigus piger arare noluit : mendicabit
ergo æstate, & non dabitur illi.

Proverb. 20. 4.

*Ne des mendico perfricta munera frontis:
Des inopi in vicos quem vetat ire pudor.
Illos ambitio solita est saturare potentum.
Hic iacet, & tandem, dum pudet usque peris.*

Η Οκκλήθει mendici pleriq; laborant

Omnes, omnia ut* farcinā de locuplete penu

Civium honestorum tranquilla per otia opiment

Leventq; cunctis pectora Sollicitudinibus;

Quæ circumveniunt ciues pariterq; colonos

Deficiente Orione Per mare fluctifonum,

Astro siue Cleonæo sitientibus agris.

Quotidianis diuitum questibus auxilium

Sollicitant, vicos per & oppida cuncta vagantur

Timore seposito Dei Cumq; pudore fidē

Abiectā; annonæ præfertim quando per urbes

Vicosq; serpit caritas, quæ comitata fame

Amovet è vivis multorum corpora, honestus

Potentiorum ad limina quos vetat ire pudor

Si qua superfuerint ventris rabiosa vorago

Quæ frustra non absorbit, eximio pretio

Diuendunt aliis, generoso pectus honesto

Incoctum* adire principū limina quos vetuit.

Inde pigris crescit paullatim ventribus ingens

Acervus argenti, pijs Subtrahiturq; cibus

Membris Christe tuis, quorum succurrere nolle

Parvā stipe indigentiaē judico grande nefas.

* Sic loquitur

L. Scaliger in

Imbis gno-

micis. verè

aureis, nuper

editis op erā

doctissimi ju-

venis D.

Heinsij;

Ὁς ἀκοντί-

ζει σχοπέ

ἀγγίσει μοι-

σάν, ἢ ἐξαι-

ρέτων κἄπον

νέμεται.

* Videfis com

mentarium

eruditissimum

E. Lubini in

Sat. 2.

A. Persij.

MENDICI EPICUREI.¹

Seruo maleuolo tortura & compedes : mitte
illum in operationem, ne vacet.

Eccl. 33. 28.

*Qui semel innocuum deterisit fronte pudorem,
Mollicie vincit saepe datoris opes.
Ille solet populi consumere dona benigni,
Indulgens genio nocte dieq; suo.*

*Domino Rodolpho Artopæo diuini Verbi
apud Franquerenses vigilantissimo praconi.*

CVm tua vox animū quondam facunda salubri
Docte Rodolphe meum

Doctrinā instrueret, memini te dicere & illud;

Quomodo cūque tua

Munera distribuas tacitā tecum ipse voluta

Mente: Quod egregiè

Te dixisse puto. Laceratas namq; cohortes

Secula nostra ferunt,

Quas bello indicto virtutibus alea * pernox

Poclaq; plena iuuant:

Quæ & turpi in gluie rabidiq; voragine ventris

Ore tremente stipem

Collectam absorbent meretrices inter obœfas.

Hinc fit ut * innocui

Sæpe fame pereant, metuit dum munera diues

Ne sua furciferi

Turpiter absument, Epicuri aut de grege porci

Illius immemores

Lucis, quâ pœnas scelerata à gente reposcet

Iudicis ira Dei.

* Sic, custodia
pernox, apud
vidam lib. I.
Christ.

* Ingratus
unus miseris
omnibus nocet.

*Ignavum placide nimium tractare solemus,
 Corpore qui valido scindere posset humum.
 Hinc nimia exundat nebulonum copia passim,
 Qui furtis vexant, cede bonosque necant.*

Segnitiem multi sectantur, & otio iuventæ V

Turpi labori destinata honesto

Tempora traducunt, lætiq; per omnium vagantur

Abominandos fornicēs luparum.

Decoctis opibus quando hos status excipit misellæ

Vitæ atq; venter ferculis sūctus

Intendi variis sensim tenuatur ingruente

Famis periculo, perpetrare furta

Occipiūt inhiantq; bonis, sibi quæ improbo labore

Mercator acquisiuit aut feracis

Cultor agelli: Alij verò loca saltuosa reddunt

Latrocinando infesta, nec verentur

Iura magistratūs iramq; Dei. Rogare quosdam

Stipem vetat vis infiti pudoris,

Rectaq; mens furtis latrocinijq; comparare

Opes; & hi quandoque destituti

Spe vitæ æternæ, laqueo gladiōue fluctibus ue

Vitæ misellæ finiunt dolores.

Liberi ut à teneris assuefcant arduo labori

Discant parentes hinc, virilis ævi

Tempore pauperiem perpeffi ne plagis dolosis

Irretiantur Dæmonis maligni.

VERI PAUPERES.

Quatenus fecisti vni de his fratribus meis
minimis, mihi fecisti.

Matth. 25. 40.

Barrabam absoluunt, Christum sine crimine damnant.

• *Donatur sceleri, vita negata Deo.*

Pascimus ignavos, iustis alimenta negamus:

Quomodo ritè locet munera, nemo videt.

*Encomion Amstelodami Celebratissimi totius Orbis Empo-
rij circa verorum pauperum curam, cum pio voto.*

Confecti senio qui nutrimenta labore
Lucrari nequeunt cottidiana sibi;
Vel quos in lectis absumere pestifer æstus
Congestas longo tempore cogit opes;
Vel quibus eripuit teneris mors læva parentes,
Victus inops viuis queis fuit usq; domi;
Vel quos ob patriam pugnando vulnera passos
Afflixit Mavors cladibus innumeris;
Finibus aut patriis ob relligionis amorem,
Quos pepulit Latij rafa caterva Lupi;
Aut à continuo quos nulla labore reclinant
Otia, nec natis sunt alimenta tamen;
Hi sunt verè inopes, quos commendauit Iesus
Nobis, cum peteret splendida templa poli.
Quæcunque illorum fuerint fata munera in usum,
Dextera cum largo fœnore nostra metet.
Ciuibus Amstelijs manet altâ hoc mente repostû,
Et memori Christi pectore dicta notant.
In veros inope s quis amor, quæ cura sit illis,
Pro merito haud dignè nostra Camæna canat,
(Decantent alij, se tollere humi atque per ora
Victores cupiunt qui volitare virûm,
Vrbi & Lemiacæ Sophocleò digna Cothurno
Carmina quos vulgus pangere agreste putat.)
Illos namq; manet laus hinc, quam nullius unquam
Instabiles poterunt ævi abolere vices.
Muniat Amsteliûm cœlesti milite CHRISTUS
Mœnia, ut æternâ pacè fruantur, Amen.

QVAE RES SINT NECESSARIAE.

Nihil intulimus in mundum: haud dubium quòd nec au-
ferre quid possumus. Habentes autem alimenta &
quibus tegamur, his contenti simus.

1. *Timoth. 6. 7.*

*Si pede sit maior, subvertit; si minor, vrit
Calcens: aequalis conuenit vsque pedi.
Qui sequitur fastum, nunquam contentus abibit:
Sed cui conueniet res sua, tutus erit.*

L Atrante ventre arentibusq; faucibus,
Per arva Cauri & mugiente flamine,
Quoi quo famem, sitim, geluq; possiet
Arcere, non deest; indigum se nullius
Putet rei. Nam prodiens sub luminis
Oras homo non auri onustus pondere est
Gemmisve diues, * ente nec cinctus graui,
Sed vagiens & indigen s humi jacet
Opis alienæ. Hoc Ethnicorum principes,
Meliore queis luto Prometheus finxerat
Corda, Duce Naturâ ingenî quondam impete
Sagaciore ponderâre, plurimi
Quam Christiiani (prô pudor;) quos æquum erat
Sub rege Christo militare fortiter
Contra rebelles animi auari turbines.

Sacrum illius corona strinxit verticem,
Spiæa, rosas & inter artus fatidos
Fovebimus? Contenta paucis æqua mens
Viuit quietè, & qui remulco sublegit
Littora molestè comparat quidem sibi
Quotidiani frustra panis, mente sed
Pacatiore quàm furens auri fame
Mercator, olim vorticoso gurgite
Cuius rates absorpsit Ægon spumifer.

* Huc facit
Iud Palladæ;
Γῆς ἐπέβην
γυμνός, γυ-
μνός θ' ὑπὸ
γαστρὶ ἀπέ-
μι-

ABVSVS FORTVNARVM.

Qui diligit epulas, in egestate erit : qui amat
vina & pinguia, non ditabitur.

Proverb. 21. 17.

*Qui supra citraue modum conuiuia tractant,
Vel temere arripiunt omnia, egere solent.
Prodigus & stulte temerarius omnia perdunt:
Sponte sua, condens plurima, auarus eget,*

*Eruditione non minus, quàm nobilitate generis præstanti
viro, Bonnoni Haijunga verbi diuini apud Vibelsbu-
ranos ministro indefesso.*

Sic nostra Bonno magne Apollinis cliens
Sunt comparata secunda

Multi ut, bonorum exuberant qui copiâ
Largâ, benignitatis &

Fauoris immemores Dei cæco impetu
Ruant Lyæi in prælia

Certentq; plenis poculis, & se cibis
Ingurgitent adeò, ut fame

Tandem premantur, cum profundo abdomine
Suasore decoxere opes

Luxu. Quibusdam, tantus est præcordia
Pecuniæ augendæ calor,

Famelico ut satisfacere vix audeant
Ventri, sinantq; æruginem

Argenti acervos contrahere: qui * pauperes
In affluente copiâ

Rerum omnium sunt verè & in se injurij.
Alij relictis quæ tenent,

Quæ non tenet, dente expetunt auido cane
Cum Æsopico * DIMISSA QUID

PRÆSTENT PETITIS haud sciètes. Hos bonis
Diserte Bonno abutier

Mortalium quis non videt, sese omnibus
Exponere & ludibrio?

* Huc pertinet Spigramma Palladæ:

Πλετον μὲν
πλετοῦτος
ἔχεις ψυχῆς
δὲ πένης Θ.

Ὡ τῶις κληρο-
νόμοις πλάσιε,
σοὶ δὲ πένης.

* Certa omitimus, dum incerta petimus, Plaut.

FORTVNARVM RECTVS VSVS.

Vita sibi sufficientis operarij condulcabitur,
& in ea inuenies thesaurum.

Eccles. 40. 18.

Qui iuste partis moderatè viuuit, & apta
Quasitum cura dat quoque pauperibus
Ille Deo fidit, virtutem plus facit auro,
Natura vitam conuenienter agis.

*Tam doctrinā quā familiā nobilitate maximè conspicuo
viro Tatingio Ab Adelen, Domino in Belkum, etc.*

B Eatus ille qui procul	Benedictio per omnia
Negotijs forensibus	Fugacis ævi tempora
Et turbulentis fluctibus	Sic prosequetur, ut die
Belli paterno colligit	Functus supremo particeps
Ex rure Cereris munera haud	Fiat perennis gaudij
Mentita spem; qui Cypridos,	Inter beatos cælites.
Bacchi & Vacunæ servulos	Quas ergo laudes Maxime
Abominatus pectore	Tuis Tatingi Heroicis
Flagrante Sancti Spiritus	Virtutibus dignas canam,
Amore quæsitis bonis	Exemplo auorum quem juuat
Sic fruitur, illorum ut queat	Tranquilla vita, luxui
Succurrere indigentia,	Nec dedita, indigentia
Quos Christus ascensurus in	Sed pauperum semper patens:
Beata templa cœlitum	Adelenorum Frificis
Nobis alendos tradidit.	Inferta fastis nomina
Hic scilicet rectè utitur	Celebriora te duce
Opibus Dei indulgentiā	Fient, tuiq; nominis
Sibi advolutis: hunc Dei	Famam inclijtam Lebethridū.
Mori vetabunt carmina.	

QVID OPVLENTIA.

Sint mores sine avaritia, contenti præsentibus: ipse enim
dixit, non te deseram neque derelinquam.

Hebr. 13. 5.

*Vulgari dicto populi bene dives habetur,
Contentus vivit qui bene sorte sua.
Sit tua fors Christus, ditaberis atque repente;
Et propter Christum cuncta putabis acus.*

D. Sibrando Lubberto Celeberrimo apud
Frisios Theologo.

NIL DEESSE EI PVTA, Sibrande sacrarum
Legum Orthodoxe interpret ore facundo
Dicere solebās, *POSSIDET QVI EVM, CVNCTÆ*
A QVOPERENNIDEFLVVNT OPESRIVO
Heros quis iste? Summi Filius Patris.
Nostra expiauit qui cruore peccata
Fuso suâq; morte mortis aternæ
Cacodæmonumq; attriuit acriter vires,
Vt libero s nos sisteret suo Patri,
Hic quo velit cultu affici à sua gente
Doctore te rectè didici & opes fluxas
(Quarum cupidine usq; corda auarorum,
Nunquam suâ contenta sorte fervescent)
Posthabuj ei, cuius fauore **DIVES * COR**
Opes anhelat, blatta quas nec arrôdit,
Æruginoso dente nec vetustatis .
Vis atterit. Opulentia ergo quæ vera
Sit, discat hinc, quemcunq; pestilens rerum
Amor caducarum à Dei abstrahit Nato
Fiatq; monitis cautiôr Sibrandi, quem
Indefinenter copiâ ministrorum
Ecclesiam ditare non piget Christi.

* πλετος δ
ψυχης
πλετος με-
νος εστι
ειληθης.

PRODIGI.

Vacantes potibus & dantes symbola, consumentur.

Proverb. 23. 2.

Qui nutrit scortum, perdet substantiam.

Proverb. 29. 3.

*Quid mirum, fundos si prodigus euomat haustos:
Illos comminuit faucibus antè suis.
Gracari solitum tandem diuexat egestas,
Qui vel pauperibus danda alimenta vorat.*

LEgis obliteri Iehovæ qui superfluas opes
 Annuos redditusq; scortis, ganeonibus, coquils
 Frugiperdis largiuntur* & lauer nionibus
 Nec querelis commoventur pauperum lugubrib⁹;
 Luridâ (ni fallor) olim macerabuntur fame,
 Patrios ubi ventre fundos prodigo decoxerint,
 Et ostiatim parva panis frustra mendicaverint.
 Serò tunc aureis querelis obserare pauperum
 Quàm nefas sit grande discēt & profundo gurgite
 Ventris absorbere fundos atq; patrias domos.
 Ad fores fame perire Lurco dives Lazarum
 Siuit, ignibus sed ipse est tortus infernalibus,
 Cum sinu in fidelis Abræ Lazarus quiesceret
 Immemor vitæ prioris & doloris pristini:
 Atq; sic ei dolores teste sacrâ paginâ
 Obtigêre sempiterni post brevem umbram gaudij.
 Iudicî balance justâ ponderate hæc qui gulæ
 Frena laxatis bibendo sanitatis prodigi.
 Pauperum vultu & querelas tetrico averfamini.
 Dexteram ultricem malorū si Dei haud horrescitis
 Terreat vos salt em egestas, flebili quæ naniâ
 Vos stipe, n rogare coget Ditiorum ad limina.

* Σώματα
 πολλά τρέφει
 καὶ δώματος
 πολλὰ ἀνα-
 γείρειν, ἀτρα-
 πὸς εἰς πένιαν
 εἰς ἐτοιμασίαν
 74.

A V A R I .

Vir cui dedit Deus diuitias, &c. nec tribuit ei potestatem Deus vt comodat ex eo, sed homo extraneus vorabit illud. *Eccles, 6. 2.*

*Semper auaritia studium insatiabile macer:
Crudelis miseris est famulisque suis.
Quarit opes, quarum locuples & pauper abundas:
Eius diuitias tinea saepe vorat.*

Cujus plus est quam satis, atque minus

Fruitur quam satis est, magis cibus

Quam ventri fauet attenuato

Sitis & famis incommoditate.

Patet hinc sua avarities fœda

Quam * mancipia afficiat justo

Supplicio, quæ indigna alimentis

Iudicat ipsa suis. Ingratâ

Vndiq; opes sibi avarus mento

Corradit spretâ ratione

Iuris & æqui; at semper egebit,

Vt nos Flacce doces : Satiabitur

Nec magis gurges avaritiæ ære,

Olim quam violenta foci vis

Tædæ extinguitur injectu, aut quam

Ditis squallida tecta animarum

Complentur, quas pestifer æstus

Corporibus migrare subegit.

Opibus, vafrè quas ruspatur,

Non fruitur sed seruit iisdem

Nec sibi nec viro amicus ulli * est.

* Satis lepide
quidam, dixe-
runt eum,
qui non est

Χρηματων
παιρτερ

(Vt loquitur
Apollodorus)
id est qui pe-
cunijs se sub-
mittit, non
possidere pe-
cunias, sed
possideri à
pecunijs.

* Vide Ho-
rat. lib. 1. serm
Sat. 1. v. 84.

SAPIENTES MVNDE.

Vbi thesaurus vester est, ibi & cor vestrum erit.

LUC. 12. 34.

16

Horrescit mortem venientem diues, in auro
Qui fuluo miseram spem, & fidemq. locat.
Ille prius terra nigro condetar in orco,
Auri quam terra gnauiter vsus erit.

STultus manifestus habetur,
Præclara propago atauorum
Ulbeli, iudice vulgo,
Opibus qui seruit, easve
Scelerum consumit in usus:
Verum qui ita vivere lautè
Scit uti sibi crescat acervus
Magis argenti tamen, audit
Sapiens, licet ille caducis
Immersus rebus ad alta
Non tendat culmina cœli.
Hac captus laude profano
Animo sic farier in fit
Atheos; Bibe, lude, epulare,
Tuaq; horrea lata, beavit
Pleno quæ Copia cornu,
Extende & viue quietè:

Studia hæc Deus odit & ipsū
Insignit nomine stulti:

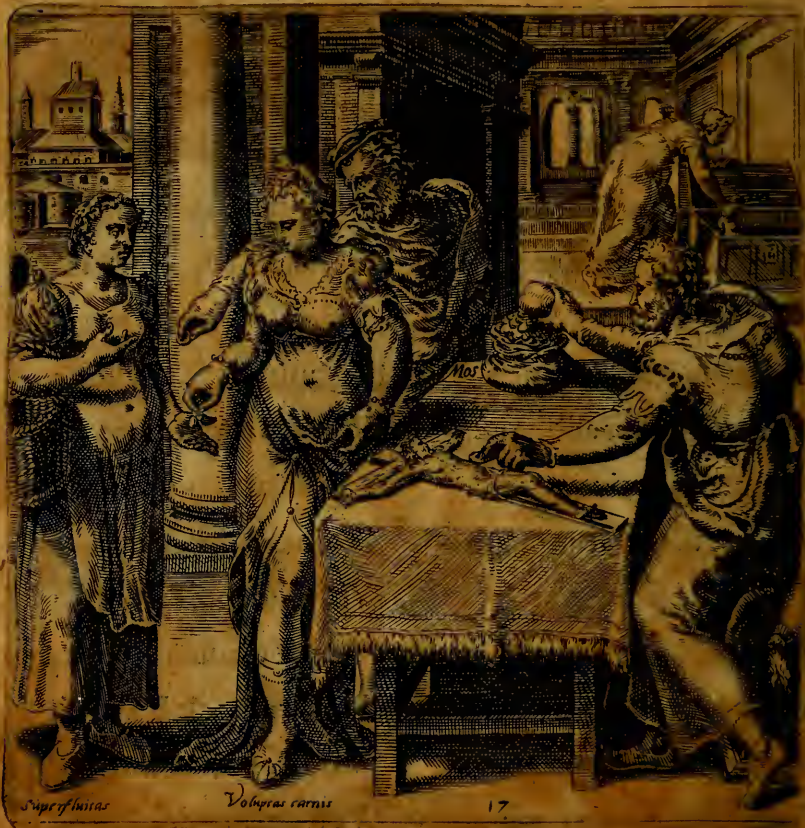
Sua namq; superstruit æmens
Bibulæ magna atria arenæ,
Largitoremq; bonorum
Cunctorum opibus perituris
Postponit, blatta vorabit
Quas tandè aut dextra latronis
Stimulata cupidine præda
Rapiet. Neglecta jacet mens
Virtutis inops, oneratur
Pretioso at cista metallo.

Tibi mens generosior extat
Haijunga floscule gentis
Ulbeli, mente sagace
Qui nocte dieq; Supremi
Rimare oracla Ichovæ,
Vates Iesus ejus olim
Ut fecit, nec dominari

Tibi opes sinis, arua licet sint
Tibi pinguia & ampla supellex.

RERVM INIQVA DISPENSATIO
ET CONSERVATIO.

In præfenti tempore vestra abundantia illorum
inopiam suppleat. 2. Corinth. 8. 14.

Quis sonat Christum, factis quem denegat: omnis:
Lingua Deo fidit, quem cor adesse negat.
Vita placet cumulantis opes, si splendida; vulgo:
Astolidum sapiens hunc ait esse Deus.

Vulnerum Christi rigidos dolores,
Imputatam & iustitiam fidemq;
Qui crepat solam, sapiens habetur
Iudice vulgo;

Quod nequit cæcâ proprius tueri
Mente, quæ Summo Domino probentur,
Qui siue sit verè sapiens Deiq;
Verus amicus.

Non quidem nos hæc studia improbamus
Præfulis cum mancipijs Latini,
Ponderari at rem volumus bilance
Mentis acutæ.

Multi enim Christum crucifixum adorant
Ore, sed factis male-christianis,
Cordis & fictâ pietate dete
Stantur eundem.

Fonte opum de diuite quæ supersunt
Æra, diffidente animo Iehovæ
Anxiè abstrudunt ni amica fœdis.
Scrinia blattis;

Aut gulæ impendunt studio occupatis
Ventricibus mores patrios secundum,
Sorte dum durâ pretiosa Christi
Membra premuntur.

Christus accenset stolido hos popello:
Pauperum sed qui placidâ aure questus.
Suscipit verè est sapiens Deiq;
Verus amicus;

Et suæ quondam fidei talento
Credito multum Domino lucratur
Ecœnoris, stultus tumulo quod altæ
Condit arenæ.

In multis escis erit infirmitas, &c. propter crapulam
 multi obierunt: qui autem abstinens est,
 adiiciet vitam. *Eccles. 37. 33.*

*Qui sua dat ventri miseris qua tollit egenis,
 Sublatus morbis in Phlegethonte iacet.
 Qui pellem curat, nunquam solet esse benignus,
 Christi procurans esuriente gulam.*

Sirenes dominantur orbe toto
Tres (quæ pectora leniunt suavi
Multorum modulamine, indigentis
Ut turbæ immemores malos in usus
Dispensent sibi creditum talentum)
Vita dedita luxurj, elegante &
Stringens fucos oculos fugacis æui,
Nec non splendida, mancipare luxus
Ora quibus rigidis juvat lupatis,
Saltus, aëra, & æquoris fatigant
Vndas, infatiabili barathro.
Ut satifaciant gulæ voracis.
Securi nimium suæ salutis
Noctes atq; dies mero incalescunt,
Obversoq; inopum graveis querelas
Tergo rejiciunt, Iehova Christus
Quorum illos voluit necessitati
Ire suppetias, opum redundans
Queis rivus fluit. Imminere quanquam
Non credunt sibi iudicî supremi
Tempus omnibus impijs timendum.
Tortor ossa medullitûs cruentus
Illorum est tamen, atq; mille secum
Morborum genera advehit senectam
Effratam cruciantium gulonum,
Quos sulphur manet ignibus remistis
Vitæ curriculo malæ peracto.

Vidésne quòd ego habitem in domo cedrina, & arca
Dei posita sit in medio pellium?

2. Reg. 7. 2.

Plus canibus lauti praebeant nitidisq; caballis,
Quàm membris Christi, quae simulachra Dei
Qua referant magnis occludunt ostia parvis.
Christus eis claudet templa serena poli.

Verè soli sunt noxia pondera
 Vitalis auræ & lumen amabile
 Haurire monstra indigna, quorum
 Corda adeò furiat superbo
 Fastu Megæra, ut solliciti magis
 Sint de molossùm luxuriantium.
 Vorace rictu, psittacisq;
 χαίρε suum resonare doctis,
 Et prole equorum de insatiabili,
 Famelico quam de grege pauperum
 Explerier micis volentùm,
 Quas avidi rapiunt catelli.
 Auro nitent & * veste holoserica
 Non cogitantes fœtida, ferculis
 Quæ delicatis nunc opimant,
 Corpora vermiculis futura
 Escam: at remotis in stabulis miser
 Christus relictus non habet optimum
 Quò verticem reclinet, artus
 Quo ve gelu foveat trementeis.
 Cælo minantes vertice sumptibus
 Domos sibi prægrandibus extruant,
 Et ne locus sit pauperi ædes
 Ædibus adfocient superbas:
 Mortis tamen non expedient caput
 Plagis, perennis manere gaudij
 Nec perfruentur, sed migrabunt
 In stjigijs loca fœta flammis
 Fœdo soluti carcere corporis;
 Refrigerari & guttulâ aquæ sibi
 Linguas volent incassùm, Abrahæ
 Cum sinus excipiet misellos.

* In hos aptè
 quadrat illud
 Plautinum.
 Pulchrum
 ornatum tur-
 pes mores pe-
 ius cœno col-
 linuat.

INIUSTA RERVM CVSTODIA.

Iudicium sine misericordia illi qui non
fecit misericordiam.

Jacob. 2. 13.

Iniuste seruat luxus iniusta libido:

Horrea quam seruos plus facit illa Dei.

Cor, nummos, aures querulis obturat egenis

Flexuram credis voce querente Deum?

Quæcunq; tellus largifluo * sinu
 Complectitur quum sint Patris Optimi
 Rerum; profanâ voce quis audeat
 Tonare; Quicquid possideo meum est:
 Suarum iniquos œconomos opum
 Sic sæpè cogit Tisiphone loqui,
 Audace furto qui sibi vendicant
 Quodcunq; Summi dextra * dedit Patris.
 Hi pauperum aureis questibus obsecrant,
 Et Christiani audire * volunt tamen
 Insigniores; sed, puto, nesciunt
 Quid Christianos dedecet viros,
 Obliviosâ mente salubria
 Quàm iussa christi prætereant suos
 Farcire ventres, scrinia & aureâ
 Implere gazâ solliciti magis,
 Quàm pauperum macra ora cibo: quibus
 Collata largis munera dexteris
 Christus sibi conferri ait. Hinc liquet
 Quàm lucriones hos maneat grauis
 Pœna, ultimæ clangore tubæ Dei
 Cum Filio sistentur & audient
 Suarum iniquis œconomis opum
 Præclusa cœli flammigeri ostia.

Tunc serò discent non sine maximo

Malo, nefas quàm grande sit impiè

Tonare; **QUICQUID POSSIDEO MEVM EST,**

Et pauperum aureis claudere questibus,

* Vititur quo-
 q; hoc epithe-
 to I. Douza
 lib. 2. An. Hol
 quanquã de
 re alia sermo
 est: Vida au-
 tem tribuit
 terrâ Omni-
 ferum gremiũ
 lib. 3. christ.

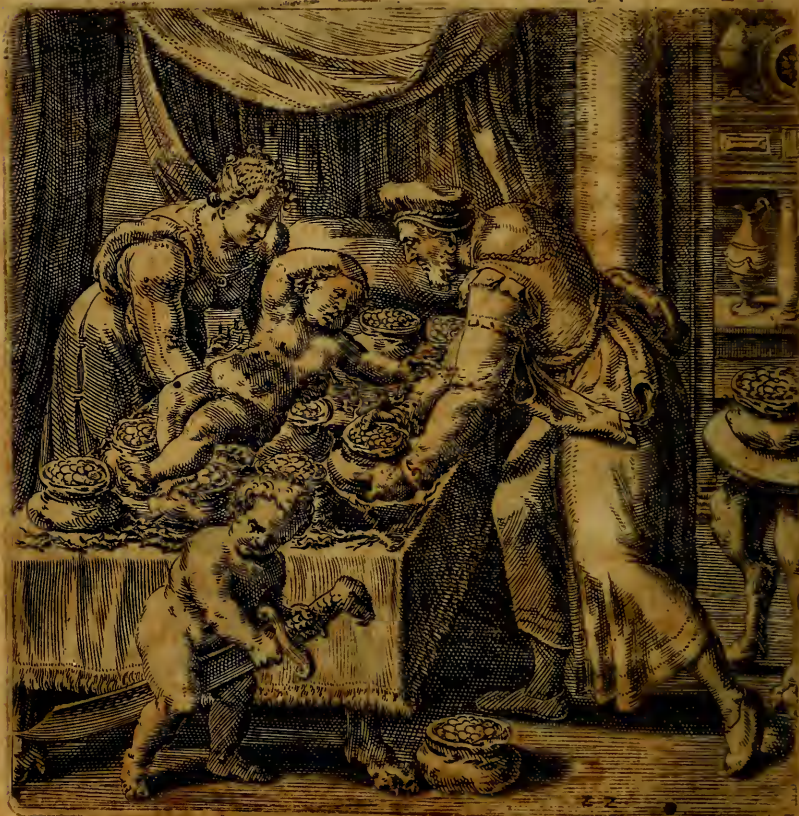
* Θεὸς γὰρ
 ἰδὲν εὐτυ-
 χεῖ ἔργων
 ἀνευ: Μεν.

* Hellenism^o
 ut ἀνέειν 2-
 pud Nonniũ
 in cap. 1. Ioh.
 v. 14.

LIBERALITAS COERCETVR V^t
DITETVR HÆRES.

Qui dat pauperi, non indigebit : qui despicit
deprecantem ; sustinebit penuriam.

Proverb. 28. 27.

*Diffidens Domino cumulat patrimonia natis:
Et multos, cupiens plurima, egere facit.
Consdit nummis, posita quos seruat in olla:
Ore Deo psallit, corda sed are fouet.*

Diffidens Domino *πλαστοδοτηρι*
Et minuens turbæ munera egenæ

Ingenteis cumulat diues acervos
Argenti, natos ut locupletet.

Non hic verus amor diues avaræ,
Sed mera stultitia est infidiasq;

Ipse struis natis exitiales:

Nuda etenim illorum corpora spinis

Imponis verbi semina sancti

Suffocantibus, ut pectore in imo

Radices possint haud agere unquam.

Cuius mens adeo est percitâ flagris

Tisiphones nato ferre uti tradat

Ensem, læsurus quo fiet artus,

Aut sternacis equi dura domare

Ora, rei indoctus qui sit equestris?

Hic furor exagitat scilicet illum,

Oblitum turbæ questuum egenæ

Quem bona longo quæsita labore

Viq; iuuat clausis condere cistis,

Affluat ut gazâ diuite natus.

Commodiùs per acus ire foramen

Immanis poterunt terga cameli,

Hic quam per librati ostia cœli.

Quilibet ergo Deo *πλαστοδοτηρι*

Confidat toto corde, pios qui

Nunquam deseruit rebus in arctis.

Qui seminat in benedictionibus, de
benedictionibus & metet.

2. Corinth. 9. 6.

At pius à Christi verbis & nomine pendens,
Ieiunat, miseris largus ut esse queat.
Certus enim natos se bonere posse parentem:
Nunquam sed Dominum posse fugare suos.

N on verbis modò, linguæ	A Stellantis olympi
Drusi interpretū Ebrææ	Regnatore, plagisq;
Nostro tempore Phœnix,	Ditis impediuntur.
Sed factis etiam te	Felix terq; quaterq;
Verum discipulum esse	Drusi, in quo veteris se
Christi testificaris.	Recti exempla serenâ
Non enim, tibi larga	Produnt luce! Beatum
Quæ indulgentia cœli	Hoc vitæ genus olim
Effudit, bona nigris	Doctè concelebrauit
Terrarum tegis antris,	Iesidæ lyra, sancti &
Nec* luxû populanda	Dillexere Prophetæ:
Exponis, sed iisdem	Quorum verba latinis
Tam cautè uteris, ut nec	A te reddita verbis
Natis nec tibi quicquam	Æui nulla vetustas
Desit. Si qua laboret	Dente edace abolebit.
Victu 4	Quicumq; ergo laborat
G. 158.	Scire diuitiarum
Fidens turba Parenti,	Quis verus fiet usus,
Huius questibus* ultrò	In te lumina figat
Te bonum faciemq;	Drusi maxime, & aptum
Offers, ne malesuadâ	Vitæ exemplar habebit.
Paupertate trahantur	

* κατ

ἀπορο

πην

ut me-

tu t Æ

261.

vicu 4

G. 158.

* id e-

nim

BIS

GRA-

TVM

EST.

G

SVMPTVVM MINVTIO VT LIBERALI-
TAS AVGEATVR.

Quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives,
vt illius inopia diuites essetis. 2. Corinth. 8. 9.

Qui habet duas tunicas, det non habenti.

LUC. 3. 11.

Optimus ille Deo similem qui præstat amorem,
Ut fiat pauper, factus ut ante Deus,
Imminuit sumptum luxus quo donet egenis
Ve largi illis fiat imago Dei.

M. Iacob Martinio

*Philosophia Aristotelica in Lycéo Leucoreo
professori fama celebritate notissimo.*

Quod de diuiteriuo opum
Impendunt alij mancipijs Bromi
Et damnosæ Amathuntidis,
Tu Martiniade corde pio colens
Iovam, parcius uteris,
Indulgesq; animo parcius, ut fame
Preisos Christicolas tuâ
Sustentare queas munificentia.
Non audita recenseo
Sed visa antè mihi, te duce primitus
Carmen cum rudibus modis
Nordæ construerem, cumq; Sophisticis
Te monstrante viam plagis
Extricare meos inciperem pedes.
Hæc gratissima Maximo
Rectori pietas ætheris; hæc Dei
Factis proxima Filij:
Qui cœlo tremulis peruigili ignibus
Lictò pauperie premi
In terris voluit, regni uti diuitis
Hæredes faceret lue
Primævâ stigijs implicitos aquis.
Huic, Martiniade meis
Olim de studijs promerite optime,
Te commendo fidelibus,
Vt fas est, precibus, carcere corporis
Vt migrantem animam tuam
Abrahæ excipiat lætifico sinu.

Tunc dicet his qui à dextris erunt, Venite benedicti Patris
 mei, possidete paratum vobis regnum: &c. Illis verò
 qui à sinistris, Discedite à me maledicti in
 ignem æternum, &c. *Matth. 25.*

*Dives in opusque simul patienter ferte laborem,
 Ut detis vigili partem labore piis.
 Sic ut oves Christum venientem in nube feretis
 A me, cum fuci dicet, abite mali.*

Quicquid in hac fragili terrarum fede patrat,
 Seu sceleris seu sit pietatis voce notandum,
 Iudicis illius mentem non præterit ullo
 Tempore, qui nunquam declinat lumina somno,
 Sed vigili cordis * rimatur mente latebras.
 Hic, tuba cum educet mutis clangore sepulchris
 Ultima lætifico justos tristiq; nocentes,
 Præmia retribuet vel pœnas cuiq; peractæ
 Pro meritis vitæ. Si quem ergo rebus acerbis
 Seu meritò siue immerito * contristat egestas,
 Omni animi studio vitet malefacta feratq;,
 Vndiq; queis premitur, patienti corde labores;
 Otia ne sectans substernat fortè maligni
 Cervici Sathanæ pulvinar. Dextera Summi
 Cuj modicas indulsit opes Patri, utitor îsdem
 Tali animo, luxus sibi ne disuasor honesti
 Turpiter imperitet, lucriue scelestæ cupido,
 Mater * auarities scelerū aut fœcunda. Redundans
 Rivus opum cui jugè fluit, sibi scrinia quærat
 Viua, suo annorum quæ scabro dente vetustas
 Non peredat, nec blatta voret, cariesue refringat.
 Verus hic usus opū est sanctâ testante Supremi
 Lege Dei. Hilætis ô quàm verba ultima christi
 Auribus excipient, Patris benedieta VENITE
 Turba mei! At reliquis in quos dominatur abusus
 Fœdus opum, tristis vox hæc labetur ad aureis;
 Ignis in æterni maledicti tartara ABITE.

* Vnde dicitur
 καρδιογνώστης
 Act. cap. 1.

* Sic H. Steph
 explicat
 δαίμων πένιου
 in gñōpīs
 Menandri.

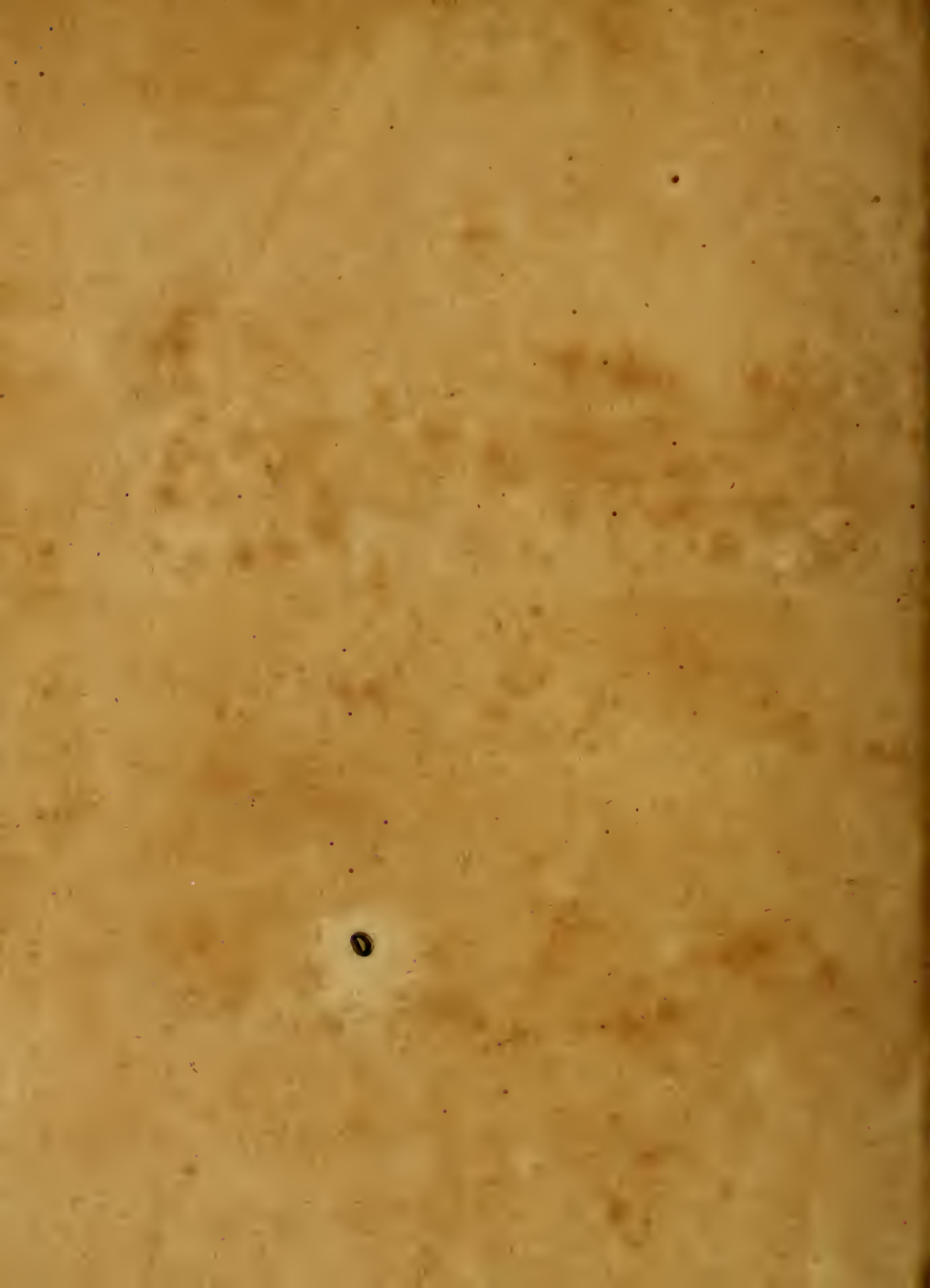
* Bioni dicitur
 κακίας
 μητρόπολις,
 Et Apost. Pau
 Ιορίζα πάντων
 κακῶν.

F I N I S.

e/d Nov 1883

L.

2

